

RAPORTURILE DINTRE ȘTIINȚA MANAGEMENTULUI ȘI MANAGEMENTUL ȘTIINȚIFIC

THE RAPPORTS BETWEEN THE MANAGEMENT SCIENCE AND THE SCIENTIFIC MANAGEMENT

I. CRISTEA

S.C. Electrica S.A. Constanta

Abstract: *Typical for the management science of the firm is the occupancy of its investigation centre, of the pupil in all his complexity, like a subject and like an object of the management, seen from a certain angle of the objectivity which he reverts, in strong interdependence in which he is integrated. The effect of this approach is constituted by the many-sided analysis of the relation and of the management development which reflects in the many-disciplinary character of the managerial knowledge directly subordinate to efficiency increase of the enterprise.*

The management of the firm represents a component of the management science, actually the most evolved and known and - in the condition of the market economy - important. A strong illustration of this reality constitutes the fact that over half of the world literature about management is consecrated to the firm.

Definirea si continutul managementului stiintific al firmei

Știința managementului, pe baza studiului proceselor și relațiilor de management, descoperă principii, reguli, cerințe etc., care reflectă esența acestora și concepse metode, tehnici, proceduri științifice utilizabile în practica socială.

Ansamblul proceselor prin care elementele teoretico-metodologice furnizate de știința managementului sunt operationalizate în practica socială reprezintă managementul științific.

Constituirea științei managementului a fost însoțită și de un proces de proliferare a managementului științific, care, așa cum reiese din definiția de mai sus, prezintă un pronunțat caracter aplicativ și concret. Practic, managementul științific constă în munca de zi cu zi a conducătorilor care-și desfășoară activitatea la toate nivelurile ierarhice din firmă. Firește, nu tot ce fac managerii reprezintă management științific, ci numai acea parte a muncii lor care se fundamentează pe cunoașterea și aplicarea elementelor teoretico-metodologice puse la dispoziție de către știința managementului, cealaltă parte a muncii managerilor aparține conducerii empirice desfășurate numai pe baza bunului simț și experienței care, înainte de apariția științei managementului, alcătuiă în exclusivitate conținutul activității de conducere din cadrul tuturor domeniilor sociale.

Managementul științific nu se rezumă însă doar la o simplă aplicare a elementelor puse la dispoziție de știință. Complexitatea și diversitatea situațiilor

de management impun din partea conducatorilor si un aport creativ pentru a adapta instrumentarul stiintific de management la conditiile concrete ale fiecarei situatii. Adesea , in cadrul acestui proces conducatorul adapteaza si dezvolta metodele si tehnicile folosite realizand – uneori chiar fara sa fie constient de acest lucru- inovatii pe planul managementului. Se poate afirma fara nici o reticenta ca un bun manager este intotdeauna si un creator in abordarea si solutionarea problemelor domeniului condus.

O alta caracteristica majora a managementului stiintific o constituie diversitatea si eterogenitatea sa din punctul de vedere al continutului si modului de manifestare comparativ cu stiinta managementului. Unul si acelasi principiu managerial sau o anumita metoda se operationalizeaza in firme in nenumarate feluri, ca urmare a conditiilor diferite tehnice, economice, stiintifice, comerciale etc., existente in cadrul lor, a diferentelor dintre managerii si executantii implicati, pe planul pregatirii, experientei, temperamentului, varstei, intereselor, starii de spirit etc. In consecinta, daca stiinta managementului este una singura, cu un continut teoretico-metodologic unitar, managementul stiintific, este deosebit de divers intrucat variaza de la o firma la alta si in cadrul acestora la nivel de subdiviziuni organizatorice.

Fara indoiala ca o alta particularitate a managementului consta in pronuntatul sau caracter “uman” ce decurge din faptul ca acesta se manifesta integral prin deciziile si actiunile oamenilor, continutul sau reprezentandu-l tocmai modelarea muncii acestora. Referindu-se la acest aspect, cunoscutul specialist si publicist francez Jean Jacques Servan Screiber arata ca “managementul este arta artelor intrucat are in vedere dirijarea talentului altora”. De aici complexitatea si dificultatea deosebite ale managementului stiintific. Asa cum se stie, nu exista doi oameni identici, iar una si aceeasi persoana isi modifica intr-o anumita masura modul de a gandi, comporta si actiona in decursul timpului, ca urmare a experientei ce o dobandeste, a propriilor evolutii fiziologice, intelectuale si morale si a schimbarii conditiilor de munca si de viata. Daca un anumit metal, asupra caruia se exercita actiunea tehnicianului, in aceleasi conditii si la aceleasi actiuni se comporta la fel, nu acelasi lucru se poate spune despre o persoana sau o colectivitate. In consecinta , un manager trebuie sa posede calitati si o pregatire adecvate, astfel incat sa fie in masura sa inteleaga natura umana si sa o modeleze in vederea realizarii obiectivelor, tinand cont de multipli factori endogeni si exogeni implicati.

Din toate elementele referitoare la managementul stiintific rezulta importanta decisiva pe care o au managerii pentru continutul si eficienta sa. Reflectarea sa sintetica o reprezinta profesionalizarea muncii de conducere. Ca raspuns la necesitatile cu caracter obiectiv ale practicii sociale s-a cristalizat profesiunea de conducator sau manager. Cu alte cuvinte, pentru a fi in masura sa intelegi si sa solutionezi specificele, complexe si multiple probleme ale muncii manageriale, este necesar sa apelezi la cadre specializate in acest domeniu, adica la manageri profesionisti.

Asupra continutului si modului de realizare a managementului stiintific isi pun o puternica amprenta si cadrele de executie , implicate intr-o masura crescanda ca urmare a elementelor de management participativ si a improprietarilor lor in cadrul privatizarii proprietatii de stat. Un foarte mare numar de componentii ai firmelor sunt colaboratori ai conducatorilor, fiind implicati in anumite faze ale proceselor manageriale, in special cu caracter informational si decizional astfel ca este necesara posedarea anumitor cunostinte de management. Prin prisma celor mentionate se poate concluziona ca managementul are un caracter de masa si, ca urmare, intreg personalul firmelor este necesar sa-si insuseasca un minim de cunostinte de management, astfel incat implicarea lui – inevitabila – in exercitarea proceselor si relatiilor manageriale sa aiba realmente un continut stiintific si ca urmare sa se reflecte pozitiv asupra performantelor obtinute de societati comerciale si regii autonome.

INTERDEPENDENTELE DINTRE STIINTA MANAGEMENTULUI SI MANAGEMENTUL STIINTIFIC

Din punctul de vedere al activitatii economice, stiinta managementului prezinta interes nu in primul rand in sine, ci mai ales prin prisma contributiei sale la solutionarea multiplelor probleme cu care sunt confruntate societatile comerciale si regiile autonome in obtinerea profitului. Ca urmare, este necesara o abordare corelativa a stiintei managementului stiintific al intreprinderilor, de natura se edifice mai deplin asupra complexelor relatii dintre aceasta.

Interconditionarea dintre stiinta managementului si managementul stiintific se amplifica in perioada actuala ca urmare a a manifestarii unui complex de factori. Faptul ca stiinta a devenit, in conditiile actualei revolutii stiintifico-tehnice, o forta de productie, determina o crestere a conditionarii calitatii activitatii de management din firme de aplicarea elementelor puse la dispozitie de stiinta managementului. Trinomul stiinta a managementului – management stiintific – competitivitate a dobandit noi valente, devenind tot mai mult una din liniile de forta invizibile de care trebuie sa se tina cont in practica economica. Un alt factor deosebit de important il reprezinta cresterea nivelului de pregatire al componentilor firmei. Ca urmare, capacitatea personalului de a-si insusi si utiliza perceptele stiintei managementului este mult superioara. Al treilea factor care nu poate fi omis il reprezinta proliferarea managementului de tip participativ in cadrul firmelor, mai ales de dimensiuni mari si medii, unde legea prevede obligativitatea sa.

In ce priveste continutul raporturilor dintre stiinta managementului si managementul stiintific trebuie precizat de la bun inceput ca acesta depaseste cadrul clasic al relatiilor dintre teorie si practica, in special datorita dimensiunii umane specifice si a caracterului de masa al activitatii de management. Spre deosebire de cvasitotalitatea celorlalte stiinte, managementul se operationalizeaza nu prin intermediul unui grup mai mare sau mai restrans de specialisti, ci prin implicarea practica a intregului personal din firme.

Materialul informational pentru conceperea elementelor teoretice si metodologice ale stiintei managementului este furnizat in buna masura de incesi firmele unde se aplica managementul. De asemenea, experimentarea de noi metode, tehnici se realizeaza tot in procesul managementului stiintific. Mai mult, unele dintre comportamentele stiintei managementului reprezinta atat produsul muncii oamenilor de stiinta, cat si al managerilor din intreprinderi si al colaboratorilor acestora. Validarea principiilor, metodelor si a celorlalte elemente oferite de stiinta managementului se face insa intotdeauna de catre managementul stiintific. In cadrul acestui proces, aportul creator al practicii este foarte adesea substantial. De altfel, frecvent, intre teoreticienii si practicienii managementului exista o stransa conlucrare, de multe ori oamenii de stiinta aflandu-se si in postura de manageri la nivelul anumitor sisteme sociale, frecvent la nivel de firme.

BIBLIOGRAFIE

1. **Jaba O.**, - *Analiza Strategica a intreprinderii*, Editura Sedcom Libris, Iasi, 1999
2. **Nicolescu O., Verboncu, I.**, - *Management*, Editia 3 revizuita, Editura Economica, 1999
3. **Nicolescu O.**, - *Economia si conducerea intreprinderii industriale*, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1992
4. **Nicolescu O., Verboncu, I.** - *Management si eficienta*, Editura NORA, Bucuresti, 1994
5. **Russu C.**, - *Consideratii privind managementul schimbarilor organizatiilor*, Buletinul Institutului Politehnic Iasi, nr.1-2/1994
- 6 **Nica P.C.**, -*Management*, Editura Sanvialy, Iasi, 1996
7. **Russu C., Voicu, M.**, - *A.B.C.-ul managerului*, -Editura "GH. Asachi", Iasi, 1993
8. **C. Rusu**, - *Management*, Editura Expert, Bucuresti, 1993
9. **C. Rusu** - *Management societatiilor comerciale, in conditiile trecerii la economia de piata*, Lucrarile simpozionului de Management Industrial, Timisoara, 1991
10. **C. Rusu**, - *Consideratii privind managementul schimbarilor organizatiilor*, Buletinul Institutului Politehnic Iasi, nr.1-2/1994
11. **C. Rusu**, -*Managementul Schimbarii*, U.T. Iasi, 1999/2000
12. **C. Rusu**, V. Frunza, G. Luca, D. Berinde - *Analiza si reglarea firmei prin costuri*, Editura Gh. Asachi, Iasi, 1995